

Előszó

Az ELTE BTK Filozófia Intézete és az MTA–TKI Nyelvfilozófiai Kutatócsoportja 2003. október 2–4. között, ötödik alkalommal rendezte meg tanévnitő programját a „Nyelv, megértés, interpretáció” című konferenciasorozat keretében. Ezúttal „Nyelv, érvelés, meggyőzés” címen a retorika és a filozófia viszonyával kapcsolatos kérdések megvitatására került sor.

A jelentkezők minden korábbinál nagyobb száma miatt az eredetileg kétnapos konferenciát háromnaposra kellett bővíteni. A délelőtti plenáris ülések mellett délutánonként három párhuzamos szekcióban hangzottak el az előadások (szám szerint 81), melyek tematikailag is széles területet fogtak át. Az előző években megszokott témakörökön túl (filozófiatörténet, hermeneutika, fenomenológia, analitikus filozófia, politikafilozófia) számos szekció foglalkozott a retorika irodalmi, nyelvészeti és vizuális aspektusaival, illetve szociológiai, társadalmi és politikai vetületeivel.

A konferencia fontos eseménye volt, hogy Herbert Schnädelbach, a berlini Humboldt Egyetem emeritus professzora díszelőadást tartott „Die Grenzen der Vernunft” címmel.

A *Világosság* jelen számát a Szerkesztőség, az évekkel ezelőtt kialakult hagyományt követve, teljes egészében a konferencia anyagainak szenteli. Mint előre látható volt, a színvonalas előadások sokasága és a tárgyalt témakörök széles skálája igen nehéz feladat elé állította a szerkesztőket, akiknek ezúttal is számolniuk kellett a terjedelmi korlátokkal.

A nyolcvanegy ténylegesen elhangzott előadásból negyvennégy jelenik meg, melyhez sietünk hozzátenni: ilyen szépszámú szöveg közlését a *Világosság* és a *Pro Philosophia* közötti együttműködés teszi lehetővé. A *Pro Philosophia* szerkesztősége ugyanis vállalta, hogy 2004. áprilisi számát szintén a „Nyelv, érvelés, meggyőzés” című konferencián szereplő előadók rendelkezésére bocsátja. Ehelyütt szeretnénk ezért Garaczi Imrénének köszönetet mondani.

Jelen számunk Herbert Schnädelbach díszelőadását és Fehér M. István „Filozófia, retorika, hermeneutika” című bevezető előadását követően a következő témacsoportokban elhangzott előadásokat tartalmazza: a retorika társadalmi, politikai és jogi dimenziói; irodalom és retorika; a retorika nyelvészeti vizsgálata; az érvelés és meggyőzés problémája a hermeneutikában és a fenomenológiában; a retorika a filozófia történetében.

A két folyóiratszámban szereplő szerzők a magyar filozófiai élet valamennyi iskoláját és a magyar filozófus társadalom valamennyi nemzedékét képviselik. Írásaik – talán a jövő kutatóinak is hasznos anyagot kínálva – átfogó képet kínálnak a hazai filozófia jelenlegi tendenciáiról. Örvendetes, hogy – a racionális gondolkodás egységét és a diszciplináris határok relativitását bizonyítva – a filozófus kollégák mellett a humán tudományok oly sok képviselőjével is találkozunk a következő lapokon.

A konferencia szervezői köszönetet mondanak a *Világosság* és a *Pro Philosophia* munkatársainak azért az áldozatos és szakszerű munkáért, mellyel kollégáink kéziratait gondozták.

Végül köszönet illeti a Magyar Tudományos Akadémia Támogatott Kutatóhelyek Irodáját, melynek támogatása nélkül ezúttal sem tudtuk volna konferenciánkat megszervezni, s a konferencia anyagait újtjukra bocsátani.

Budapest, 2004. február 10.

Zvolenszky Zsófia – Kelemen János